บทกลอน สอนน้อง

จากกระท่อมหลังเก่าริมเขาเขิน พี่เจริญสมาธิดำริเขียน
เพื่อเตือนน้องที่ยังกำลังเรียน ให้เสถียรในธรรมดำรงตน
ทั้งพ่อแม่มุ่งมาดปรารถนา ส่งเจ้ามาหาทางสร้างกุศล
อย่ามัวเล่นสนุกเที่ยวซุกซน สิ่งไร้ผลทั้งหลายอย่าหมายปอง

เรื่องผู้อื่นอย่าไปสนใจเขา จงเลือกเอาทางที่ไม่มีหมอง
พากเพียรเรียนจดจำนำทดลอง เห็นถูกต้องดีล้วนควรสนใจ
จงลงมือปฏิบัติฝึกหัดจิต เพื่อชีวิตอนาคตอันสดใส
มีความรู้อยู่กับตัวกลัวอะไร อยู่ที่ไหนไม่จนเหมือนทรัพย์มี

ข้อสำคัญเลือกใช้ให้ถูกหลัก เมื่อรู้จักใช้ความรู้อยู่สุขี
ทั้งโทษทุกข์ขยาดปราศไพรี สมกับที่เราหวังได้ดังจินต์
พยายามหลีกห่างหนทางผิด สิ่งเสพติดนานาอย่าถวิล
เพื่อนชักชวนอย่าไปสนใจยิน ละให้สิ้นทุกอย่างทางอบาย

เช่นการดื่มสุรายาเสพติด สิ่งมีพิษมหาอย่าปองหมาย
ทำให้คนตกยากมีมากมาย ก่อเหตุร้ายฆ่าฟันกันก็มี
ทำให้เกิดโรคาพยาธิ ทั้งถูกติผลประจักษ์เสื่อมศักดิ์ศรี
ไม่รู้จักขายหน้าจิตราคี ปัญญาที่ดีงามเสื่อมทรามลง

เที่ยวกลางคืนไม่ดีล้วนมีโทษ ไร้ประโยชน์แก่ตัวอย่ามัวหลง
หากรักตนต้องละอย่าทะนง คิดประสงค์สรรสร้างทางธรรมา
จงอยู่เหย้าเฝ้าบ้านอ่านหนังสือ ให้สมชื่อสมศักดิ์นักศึกษา
ยามค่ำคืนดื่นดึกหมั่นตรึกตรา คิดค้นคว้าหาทางเพื่อสร้างตน

เที่ยวเตร่ดูการละเล่นเช่นโขนหนัง ไปทุกครั้งเสื่อมศรีไม่มีผล
นักเรียนต้องเคร่งครัดหัดอดทน อย่าดื้อด้นเดินข้างหนทางเลว

ภาพยนตร์และดนตรีมีมากหลาย จูงหญิงชายให้หลงจนลงเหว
เร่งเร้าใจไฟกามลุกลามเร็ว ถึงกับเหลวไหลไปในทางทราม

การพนันยิ่งร้ายหลายสถาน ทำลายการศึกษาน่าเกรงขาม
เป็นนักเรียนอนาคตจะงดงาม ต้องหักห้ามกมลเป็นผลดี
จงรู้จักประหยัดหัดถนอม สู้อดออมเงินทองไม่หมองศรี
ต่อนานไปภายหน้าไม่ราคี อาจเป็นที่บูชามหาชน

คบคนพาลพาลพาไปหาผิด เลือกคบมิตรที่ดีคงมีผล
คนใดดีมีธรรมประจำตน จงคบคนนั้นไว้ไม่มีภัย
เพื่อนต่างเพศสนิทนักมักมีพิษ เพราะแรงฤทธิ์ตัณหาพาหลงใหล
คบกันได้อย่าให้เพลินจนเกินไป ป้องกันไฟกิเลสกามตามสมควร

ผู้เกียจคร้านการศึกษาอย่าฉงน ถึงคราวตนตกต่ำต้องกำสรวล
จะหันหน้าพึ่งใครใจรัญจวน เกียจคร้านล้วนนำความเสื่อมทรามลง
หากหวังความก้าวหน้าอย่าเกียจคร้าน ทุกวันวารหมั่นศึกษาอย่ามัวหลง
เมื่อเรามีความรู้อยู่ดำรง จะประสงค์สิ่งใดสมใจปอง

อบายมุขทุกข้อพี่ขอห้าม น้องเชื่อตามวาทีไม่มีหมอง
พี่นำมากล่าวถ้อยแบบร้อยกรอง เป็นธรรมของพระพุทธองค์ผู้ทรงญาณ
ผู้นับถือพุทธธรรมจำใส่จิต ชั่วชีวิตยังจำซึ่งคำขาน
แม้พระองค์ล่วงลับไปกับกาล คำสอนท่านยังอยู่คู่โลกา

พี่หวังให้น้องดีมีความสุข ปราศจากทุกข์โทษทัณฑ์หมดปัญหา
จึงพากเพียรค้นคิดลิขิตมา ด้วยเมตตาปรานีมีในใจ
ขอให้น้องจงจำคำสั่งสอน พี่วิงวอนเตือนมาอย่าเหลวไหล
อันความชั่วทุกอย่างจงห่างไกล และฝึกใฝ่ศึกษาอย่ามัวซน

ในที่สุดคำกลอนอักษรสาร จากดวงมานของพี่มีกุศล
ขอให้น้องปราศทุกข์สุขกมล ประสบผลสัมฤทธิ์สมจิต เทอญ.